

1595

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 20 listopada 2009 r.

w sprawie postępowania towarzystw funduszy inwestycyjnych wykonujących działalność w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych lub doradztwa inwestycyjnego²⁾

Na podstawie art. 47 ust. 7 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb i warunki postępowania towarzystw funduszy inwestycyjnych wykonujących działalność w zakresie doradztwa inwestycyjnego lub zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, w zakresie świadczenia usług, promowania świadczonych usług oraz kontaktów z potencjalnymi klientami;
- 2) tryb, warunki i szczegółowy zakres działania w towarzystwie wykonującym czynności, o których mowa w pkt 1, systemu nadzoru zgodności z prawem działalności towarzystwa, systemu zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego;
- 3) warunki techniczne i organizacyjne prowadzenia przez towarzystwo działalności, o których mowa w pkt 1.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — rozumie się przez to ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych;

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej — instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy: — Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz. Urz. WE L 145 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 263), — Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz. Urz. UE L 241 z 02.09.2006, str. 26).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540.

2) ustawie o obrocie instrumentami finansowymi — rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.⁴⁾);

3) towarzystwie — rozumie się przez to towarzystwo w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy, wykonujące działalność w zakresie doradztwa inwestycyjnego lub zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;

4) zarządzaniu portfelami instrumentów finansowych — rozumie się przez to zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, w rozumieniu art. 75 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;

5) doradztwie inwestycyjnym — rozumie się przez to doradztwo inwestycyjne w rozumieniu art. 76 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;

6) usługach — rozumie się przez to wykonywane przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych na rzecz klienta czynności doradztwa inwestycyjnego albo zarządzania portfelami instrumentów finansowych;

7) umowie o świadczenie usług — rozumie się przez to umowę zawartą pomiędzy klientem a towarzystwem, na podstawie której towarzystwo świadczy usługi na rzecz klienta;

8) trwałym nośniku informacji — rozumie się przez to każdy nośnik informacji umożliwiający przechowywanie przez czas niezbędny, wynikający z charakteru informacji oraz celu ich sporządzenia lub przekazania, zawartych na nim informacji w sposób uniemożliwiający ich zmianę lub pozwalający na odtworzenie informacji w wersji i formie, w jakiej zostały sporządzone lub przekazane;

9) kliencie — rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która zawarła z towarzystwem umowę o świadczenie usług;

10) kliencie profesjonalnym — rozumie się przez to podmiot, na którego rzecz jest lub ma być świadczona co najmniej jedna z usług, który posiada doświadczenie i wiedzę pozwalające na podejmowa-

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 13, poz. 69, Nr 42, poz. 341, Nr 77, poz. 649, Nr 78, poz. 659, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540.

nie właściwych decyzji inwestycyjnych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami, który jest:

- a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym i instytucją kredytową,
- b) firmą inwestycyjną,
- c) krajowym zakładem ubezpieczeń lub zagranicznym zakładem ubezpieczeń, w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.⁵⁾), prowadzącym działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- d) funduszem inwestycyjnym, towarzystwem funduszy inwestycyjnych, funduszem zagranicznym, spółką zarządzającą lub inną instytucją wspólnego inwestowania,
- e) funduszem emerytalnym lub towarzystwem emerytalnym w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.⁶⁾),
- f) towarowym domem maklerskim w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019, z późn. zm.⁷⁾),
- g) podmiotem, o którym mowa w art. 70 ust. 1 pkt 13 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
- h) inną niż wskazane w lit. a—g instytucją finansową,
- i) inwestorem instytucjonalnym innym niż wskazany w lit. a—h, prowadzącym regulowaną działalność na rynku finansowym,
- j) podmiotem prowadzącym poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej działalność na warunkach równoważnych do działalności prowadzonej przez podmioty wskazane w lit. a—i,
- k) przedsiębiorcą spełniającym co najmniej dwa z poniższych wymogów, przy czym równowartość kwot wskazanych w euro jest obliczana przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia przez danego przedsiębiorcę sprawozdania finansowego:

— suma bilansowa tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej 20 000 000 euro,

— osiągnięta przez tego przedsiębiorcę wartość przychodów ze sprzedaży wynosi co najmniej 40 000 000 euro,

— kapitał własny lub fundusz własny tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej 2 000 000 euro,

— kapitał własny lub fundusz własny tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej 2 000 000 euro,

- l) jednostką administracji rządowej lub samorządowej, organem publicznym, który zarządza długiem publicznym, bankiem centralnym, Bankiem Światowym, Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Europejskim Bankiem Centralnym, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym lub inną organizacją międzynarodową pełniącą podobne funkcje,

m) innym inwestorem instytucjonalnym, którego głównym przedmiotem działalności jest inwestowanie w instrumenty finansowe, w tym podmiotem zajmującym się sekurytyzacją aktywów lub zawieraniem innego rodzaju transakcji finansowych,

- n) podmiotem innym niż wskazane w lit. a—m, który na swój wniosek został przez towarzystwo uznany za klienta profesjonalnego na podstawie § 5 ust. 1;

11) kliencie detalicznym — rozumie się przez to podmiot niebędący klientem profesjonalnym, na rzecz którego jest lub ma być świadczona co najmniej jedna z usług, albo będący klientem profesjonalnym, którego towarzystwo, zgodnie z § 3 ust. 1, traktuje, świadcząc na jego rzecz usługi, jak klienta detalicznego;

12) miejscu wykonania — rozumie się przez to podmiot wykonujący zlecenie przekazane przez towarzystwo w ramach wykonywania usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych;

13) instrumencie finansowym — rozumie się przez to instrumenty finansowe w rozumieniu art. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Rozdział 2

Tryb i warunki postępowania towarzystw w kontaktach z klientami

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 3. 1. Towarzystwo na pisemny wniosek klienta profesjonalnego i w zakresie określonym w tym wniosku może uznać go za klienta detalicznego. Towarzystwo może także uznać klienta profesjonalnego za klienta detalicznego pomimo braku takiego wniosku.

2. Towarzystwo przed zawarciem umowy o świadczenie usługi z klientem profesjonalnym informuje go o zasadach traktowania przez towarzystwo klientów

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 82, poz. 557, Nr 102, poz. 691 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 97, poz. 802, Nr 115, poz. 962, Nr 165, poz. 1316 i Nr 166, poz. 1317.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, z 2008 r. Nr 180, poz. 1109 i Nr 228, poz. 1507 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 86, poz. 720, Nr 127, poz. 1048 i Nr 165, poz. 1316.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1537 i 1538, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 165, poz. 1316, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540.

profesjonalnych oraz o przysługującym klientowi prawie do złożenia wniosku o traktowanie go jak klienta detalicznego.

3. W przypadku uwzględnienia wniosku, o którym mowa w ust. 1, towarzystwo określa w umowie zawartej z klientem profesjonalnym zakres usług i instrumentów finansowych, na potrzeby których klient będzie traktowany jak klient detaliczny.

§ 4. W przypadku uznania klienta profesjonalnego za klienta detalicznego stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia określające zasady traktowania przez towarzystwo klientów detalicznych.

§ 5. 1. Towarzystwo na pisemny wniosek podmiotu innego niż określony w § 2 pkt 10 lit. a—m i w zakresie określonym w takim wniosku może uznać go za klienta profesjonalnego, pod warunkiem że posiada on wiedzę i doświadczenie pozwalające na podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami. Towarzystwo przed uwzględnieniem wniosku jest obowiązane ustalić wiedzę klienta o zasadach traktowania klientów profesjonalnych przy świadczeniu usług, których żądanie dotyczy.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1, uważa się za zachowany w przypadku, gdy dany podmiot spełnia co najmniej dwa z poniższych wymogów:

- 1) zawierał transakcje o wartości co najmniej odpowiadającej w złotych równowartości 50 000 euro każda, na odpowiednim rynku ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał w ciągu czterech ostatnich kwartałów;
- 2) wartość jego portfela instrumentów finansowych, łącznie ze środkami pieniężnymi wchodzącymi w jego skład, wynosi co najmniej wyrażoną w złotych równowartość 500 000 euro;
- 3) pracuje lub pracował w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku, które wymaga wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych lub usług, które miałyby być świadczone przez towarzystwo na jego rzecz na podstawie zawieranej umowy.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, określa zakres usług, transakcji lub instrumentów finansowych, na potrzeby których podmiot chce być traktowany jak klient profesjonalny.

4. Warunkami uwzględnienia wniosku, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) udzielenie występującemu z nim podmiotowi informacji o zasadach traktowania przez towarzystwo klientów profesjonalnych;
- 2) złożenie przez klienta pisemnego oświadczenia o znajomości zasad traktowania przez towarzystwo klientów profesjonalnych oraz o skutkach ich zastosowania.

5. Towarzystwo zobowiązuje swoich klientów do przekazywania informacji o zmianach danych, które mają wpływ na możliwość traktowania danego klienta jako klienta profesjonalnego.

6. Towarzystwo, w przypadku powzięcia informacji, że klient przestał spełniać warunki pozwalające na traktowanie go jak klienta profesjonalnego w rozumieniu § 2 pkt 10 lit. a—m, podejmuje działania zmierzające do zmiany statusu klienta na potrzeby świadczenia na jego rzecz usług, chyba że klient złoży wniosek, o którym mowa w ust. 1, i spełnia warunki, o których mowa w tym przepisie.

7. Zmiany w zakresie stanu faktycznego przyjętego dla uznania spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 2, nie wpływają na zmianę statusu klienta profesjonalnego przyznanego klientowi.

8. Kwoty wskazane w ust. 2 są obliczane przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień poprzedzający złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1.

§ 6. 1. Towarzystwo opracowuje i wdraża pisemną procedurę postępowania w przypadkach złożenia wniosków, o których mowa w § 3 ust. 1 i § 5 ust. 1, oraz w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 6.

2. Towarzystwo informuje klienta lub potencjalnego klienta, przy użyciu trwałego nośnika informacji, o prawie do wystąpienia z wnioskami, o których mowa w § 3 ust. 1 i § 5 ust. 1.

Oddział 2

Przekazywanie informacji

§ 7. 1. W przypadku gdy towarzystwo jest zobowiązane do przekazywania klientowi informacji przy użyciu trwałego nośnika informacji, użycie nośnika informacji innego niż papier jest dopuszczalne, jeżeli:

- 1) taki sposób przekazu informacji jest uzasadniony ze względu na charakter świadczonej usługi;
- 2) klient, mając możliwość wyboru pomiędzy przekazaniem informacji na papierze lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, wskazuje wyraźnie na tę drugą formę.

2. W przypadku gdy towarzystwo przekazuje klientom informacje za pośrednictwem strony internetowej towarzystwa, nie adresując ich indywidualnie do klienta, korzystanie z tej formy przekazu jest możliwe, o ile spełnione są następujące warunki:

- 1) uzasadnia to charakter świadczonej usługi;
- 2) klient posiada regularny dostęp do Internetu; podanie przez klienta jego adresu poczty elektronicznej na potrzeby świadczenia usług traktuje się jako posiadanie przez niego takiego dostępu;
- 3) klient wyraźnie zgodził się na przekazywanie informacji w takiej formie;
- 4) jednocześnie z zamieszczeniem informacji na stronie internetowej towarzystwa klient zostanie powiadomiony w formie elektronicznej o adresie strony internetowej towarzystwa oraz o miejscu na tej stronie, gdzie informacja jest opublikowana;

- 5) towarzystwo zapewni aktualność przekazywanej informacji;
- 6) informacja będzie dostępna na stronie internetowej towarzystwa tak długo, jak jest to niezbędne do tego, aby klient mógł się z nią zapoznać.

§ 8. 1. Wszelkie informacje kierowane przez towarzystwo do klientów lub potencjalnych klientów, w tym informacje upowszechniane przez towarzystwo w celu reklamy lub promocji świadczonych przez nie usług, powinny być rzetelne, niebudzące wątpliwości i niewprowadzające w błąd. Informacje upowszechniane przez towarzystwo w celu reklamy lub promocji świadczonych przez nie usług oznaczane są w sposób niebudzący wątpliwości jako informacje upowszechniane w celu reklamy lub promocji usług.

2. Informacje kierowane do klienta detalicznego lub potencjalnego klienta detalicznego albo rozpowszechniane w sposób umożliwiający takim klientom zapoznanie się z nimi:

- 1) zawierają firmę towarzystwa oraz nazwę organu nadzoru, który udzielił towarzystwu zezwolenia na świadczenie usług;
- 2) przedstawione są w sposób zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy, do którego są skierowane lub do którego mogą dotrzeć;
- 3) nie mogą ukrywać, umniejszać ani przedstawiać w sposób niejasny istotnych elementów, stwierdzeń lub ostrzeżeń oraz nie mogą prezentować potencjalnych korzyści płynących z usługi lub instrumentu finansowego, o ile jednocześnie w sposób uczciwy i wyraźny nie wskazują wszelkich zagrożeń, jakie związane są z daną usługą lub instrumentem.

3. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają ofertę zawarcia umowy, towarzystwo przekazuje potencjalnym klientom detalicznym informacje związane z towarzystwem i oferowaną usługą. Przepisy § 10, 11 i 17 stosuje się odpowiednio.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1, nie mogą wykorzystywać nazwy żadnego organu nadzoru w sposób, który wskazywałby lub sugerował, że taki organ nadzoru zatwierdził lub zaaprobował produkty lub usługi towarzystwa.

5. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają wskazanie korzyści możliwych do osiągnięcia w sytuacji skorzystania z usług świadczonych przez towarzystwo, powinny zawierać również wskazanie poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z danymi usługami.

§ 9. 1. Informacje, o których mowa w § 8 ust. 1, mogą porównywać usługi świadczone przez towarzystwo z innymi podobnymi usługami, jeżeli:

- 1) porównanie jest miarodajne i przedstawione w sposób rzetelny;
- 2) wskazane są źródła informacji wykorzystanych do porównania;
- 3) wskazane są główne fakty i założenia wykorzystane przy dokonywaniu porównania.

2. Informacje, o których mowa w § 8 ust. 1, mogą zawierać wskazanie wyników osiągniętych w przeszłości w związku z inwestowaniem w dany instrument finansowy lub w związku z określonym indeksem finansowym lub ze świadczeniem określonej usługi, jeżeli:

- 1) takie wyniki nie są najważniejszym elementem informacji;
- 2) są rzetelne i obejmują dane za okres ostatnich 5 lat lub za cały okres, w którym oferowano dany instrument finansowy, ustalano dany indeks finansowy lub świadczo daną usługę, o ile jest to okres krótszy niż 5 lat lub też okres dłuższy, wybrany według uznania towarzystwa; w każdym przypadku jednak takie informacje o wynikach muszą być oparte o pełne okresy dwunastomiesięczne;
- 3) w sposób wyraźny wskazują okres, za jaki są przedstawiane dane oraz ich źródło;
- 4) zawierają wyraźne ostrzeżenie, że przedstawione dane odnoszą się do przeszłości i że wyniki osiągnięte w przeszłości nie stanowią gwarancji ich osiągnięcia w przyszłości;
- 5) jeżeli wskazanie opiera się na kwotach wyrażonych w walucie obcej — informacje wskazują tę walutę wraz z ostrzeżeniem, że ewentualne zyski mogą ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu wskutek zmian kursu walutowego, oraz
- 6) jeżeli wskazanie opiera się na wynikach brutto — opisany jest wpływ, jaki na ten wynik mają prowizje, opłaty i inne obciążenia związane z daną usługą.

3. Informacje, o których mowa w § 8 ust. 1, mogą zawierać odniesienie do symulacji wyników osiągniętych w przeszłości, o ile odnoszą się do określonego instrumentu finansowego lub indeksu finansowego oraz jeżeli:

- 1) symulacja wyników osiągniętych w przeszłości opiera się na rzeczywistych wynikach osiągniętych w przeszłości w związku z inwestowaniem w jeden lub w kilka instrumentów finansowych lub w związku z indeksami finansowymi, które są identyczne lub stanowią podstawę instrumentu finansowego, którego informacje dotyczą;
- 2) w stosunku do rzeczywistych wyników w przeszłości, o których mowa w pkt 1, spełnione są warunki określone w ust. 2 pkt 1—3, 5 i 6 oraz
- 3) zawierają wyraźne ostrzeżenie, że dane odnoszą się do symulacji wyników z przeszłości i że wyniki te nie stanowią gwarancji ich osiągnięcia w przyszłości.

4. Informacje, o których mowa w § 8 ust. 1, mogą odnosić się do wyników przyszłych, jeżeli:

- 1) nie są oparte na symulacji wyników w przeszłości ani do takiej symulacji się nie odwołują;
- 2) oparte są na uzasadnionych założeniach wynikających z obiektywnych danych;

- 3) oparte zostały na wynikach brutto — ujawniają wpływ, jaki na te wyniki będą miały prowizje, opłaty i inne obciążenia związane z daną usługą, oraz
- 4) zawierają wyraźne ostrzeżenie, że przedstawiane prognozy nie stanowią gwarancji przyszłych wyników.

5. Informacje, o których mowa w § 8 ust. 1, mogą odnosić się do konkretnego przypadku opodatkowania, jeżeli zawarto w nich wyraźne wskazanie, że opodatkowanie takie zależy od indywidualnej sytuacji klienta i może ulec zmianie w przyszłości.

6. W przypadku gdy informacje, o których mowa w § 8 ust. 1, zawierają dane o systemie rekompensat, o którym mowa w art. 133 ust. 1 lub art. 136 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, którego uczestnikiem jest towarzystwo, dane te mogą zawierać wyłącznie wskazanie systemu, do którego należy towarzystwo, oraz wskazanie górnej granicy środków objętych tym systemem.

§ 10. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług towarzystwo zobowiązane jest udostępnić klientowi detalicznemu lub potencjalnemu klientowi detalicznemu, przy użyciu trwałego nośnika informacji lub poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej, szczegółowe informacje dotyczące towarzystwa oraz usług, które mają być świadczone na podstawie zawieranej umowy.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają w szczególności:

- 1) firmę towarzystwa;
- 2) oświadczenie potwierdzające, że towarzystwo posiada zezwolenie oraz nazwę organu nadzoru, który udzielił mu zezwolenia na świadczenie usług;
- 3) sposoby komunikowania się klienta z towarzystwem;
- 4) dane teleadresowe pozwalające na bezpośredni kontakt klienta z towarzystwem;
- 5) wskazanie języków, w których klient może kontaktować się z towarzystwem i w których sporządzane będą dokumenty oraz przekazywane informacje;
- 6) wskazanie szczegółowych zasad świadczenia usług;
- 7) wskazanie podstawowych zasad wnoszenia i załatwiania przez towarzystwo skarg klientów;
- 8) wskazanie podstawowych zasad postępowania towarzystwa w przypadku powstania konfliktu interesów, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2009 r. w sprawie kontroli wewnętrznej, ewidencji zawartych transakcji, zapobiegania występowaniu konfliktów interesów oraz dokumentowania źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych w towarzystwie funduszy inwestycyjnych (Dz. U. Nr 45, poz. 364), oraz informację, że na żądanie klienta mogą mu zostać przekazane szczegółowe informacje dotyczące tych zasad;

- 9) wskazanie zakresu, częstotliwości i terminów raportów ze świadczenia usługi przekazywanych klientowi przez towarzystwo;
- 10) koszty i opłaty związane z usługą.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 10, powinny zawierać:

- 1) wskazanie łącznej kwoty, którą klient ma zapłacić, z wyszczególnieniem kosztów i opłat oraz wszelkich podatków związanych z daną usługą, a jeżeli nie można określić dokładnej kwoty — podstawę jej obliczenia w taki sposób, aby klient mógł ją zweryfikować, przy czym prowizje pobierane przez towarzystwo w związku ze świadczoną usługą przedstawia się w rozbiciu na poszczególne pozycje;
- 2) wskazanie waluty obcej i kosztów wymiany oraz przyjętych przez towarzystwo zasad ustalania kursów wymiany — w przypadku gdy kwota, o której mowa w pkt 1, lub jej część jest wyrażona w walucie obcej, oraz
- 3) informacje o możliwości wystąpienia innych niż wskazane w pkt 1 kosztów i opłat, w tym podatków, związanych z transakcjami zawartymi w związku z danym instrumentem finansowym lub usługą, którymi może być obciążony klient, a które nie są płatne za pośrednictwem towarzystwa.

4. W przypadku gdy informacje wskazane w ust. 2 są zamieszczone w regulaminie świadczenia danej usługi, przekazanie klientowi lub potencjalnemu klientowi regulaminu przed zawarciem umowy stanowi wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

5. Wymóg, o którym mowa w ust. 2 pkt 10, uznaje się za spełniony w przypadku przekazania klientowi przez towarzystwo skrótu prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego, o którym mowa w przepisach ustawy, lub skrótu prospektu informacyjnego funduszu zagranicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy, w zakresie, w jakim koszty i opłaty zostały przedstawione w treści skrótu prospektu informacyjnego.

6. Informacje, o których mowa w ust. 2, mogą być przekazane klientowi detalicznemu lub potencjalnemu klientowi detalicznemu także po zawarciu umowy o świadczenie usług, w przypadku gdy towarzystwo nie było w stanie przekazać informacji przed zawarciem umowy, gdyż na wniosek klienta została ona zawarta przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, które uniemożliwiają ich przekazanie.

§ 11. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług towarzystwo przedstawia klientom lub potencjalnym klientom ogólny opis istoty instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w te instrumenty finansowe, w sposób umożliwiający klientom podejmowanie świadomych decyzji inwestycyjnych, dostosowując zakres tej informacji do rodzaju instrumentu finansowego oraz kategorii, do której należy klient.

2. W zależności od istoty danego instrumentu finansowego opis ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe zawiera:

- 1) wskazanie ryzyka związanego z danym rodzajem instrumentów finansowych, w tym wyjaśnienie mechanizmu dźwigni finansowej, i jego wpływu na ryzyko utraty inwestycji;
- 2) wskazanie zmienności ceny danych instrumentów finansowych lub ograniczeń dotyczących dostępności rynku danych instrumentów;
- 3) wskazanie możliwości zaciągnięcia przez klienta w wyniku transakcji na danych instrumentach finansowych zobowiązań finansowych oraz ewentualnych zobowiązań dodatkowych, w tym zobowiązań związanych z dostawą instrumentu bazowego, które są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego;
- 4) opis wymogów związanych z utrzymywaniem i uzupełnianiem zabezpieczenia lub podobnych zobowiązań, koniecznych w przypadku inwestowania w dany rodzaj instrumentów finansowych.

3. W przypadku instrumentu finansowego, który jest przedmiotem trwającej oferty publicznej i w związku z tą ofertą opublikowany został prospekt emisyjny zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 185, poz. 1439) lub stosownymi przepisami prawa innego państwa członkowskiego, towarzystwo informuje klienta detalicznego lub potencjalnego klienta detalicznego o miejscu udostępnienia tego prospektu emisyjnego.

4. Wymóg, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony w przypadku dostarczenia klientowi przez towarzystwo skrótu prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego otwartego, o którym mowa w ustawie, lub funduszu zagranicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy.

5. W przypadku gdy poziom ryzyka związanego z instrumentem finansowym składającym się z kilku różnych instrumentów finansowych może być wyższy niż poziom ryzyka związanego z każdym ze składników tego instrumentu finansowego, towarzystwo przedstawia opis składników takiego instrumentu finansowego oraz sposobu, w jaki ich współoddziaływanie zwiększa poziom ryzyka.

6. W przypadku instrumentów finansowych, które są związane z udzieloną przez inny podmiot gwarancją, informacje na temat gwarancji powinny zawierać szczegółowe dane dotyczące gwaranta i gwarancji, aby klient detaliczny lub potencjalny klient detaliczny mógł prawidłowo ocenić tę gwarancję.

§ 12. Towarzystwo zobowiązane jest informować z odpowiednim wyprzedzeniem klienta o wszelkich istotnych zmianach w informacjach, o których mowa w § 10 i 11, o ile zmiany te są istotne ze względu na charakter świadczonej usługi. Jeżeli informacja, której zmiana dotyczy, została przekazana na trwałym nośniku informacji, zawiadomienie przekazuje się na takim nośniku.

Oddział 3

Ocena adekwatności usług

§ 13. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług towarzystwo zwraca się do klienta lub potencjalnego klienta o przedstawienie podstawowych informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych, doświadczenia inwestycyjnego, jego sytuacji finansowej oraz celów inwestycyjnych niezbędnych do oceny, czy usługa, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, jest odpowiednia dla danego klienta, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.

2. Towarzystwo zwraca się do klienta lub potencjalnego klienta o przedstawienie informacji niezbędnych do ustalenia, że przy należyтым uwzględnieniu charakteru i zakresu świadczonej usługi określona transakcja, rekomendowana lub zawierana w toku świadczenia usługi:

- 1) realizuje cele inwestycyjne danego klienta;
- 2) nie jest związana z ryzykiem, którego poziom przekraczałby możliwości inwestycyjne klienta, oraz
- 3) ma charakter pozwalający na jej zrozumienie i dokonanie oceny ryzyka z nią związanego przez klienta, biorąc pod uwagę posiadane przez niego doświadczenie i wiedzę.

3. W przypadku klienta profesjonalnego towarzystwo może nie zwracać się o przedstawienie informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego.

4. Towarzystwo, które świadczy na rzecz klienta profesjonalnego, o którym mowa w § 2 pkt 10 lit. a—m, usługę doradztwa inwestycyjnego, może uznać, że jest on w stanie ponieść związane z tą usługą ryzyko inwestycyjne zgodne z jego celami inwestycyjnymi.

5. Informacje, o których mowa w ust. 1, dotyczą:

- 1) rodzajów usług, transakcji i instrumentów finansowych, które są znane klientowi;
- 2) charakteru, wielkości i częstotliwości transakcji instrumentami finansowymi dokonywanych przez klienta oraz okresu, w którym były dokonywane;
- 3) poziomu wykształcenia, wykonywanego obecnie zawodu lub wykonywanego poprzednio, jeśli jest to istotne dla dokonania oceny;
- 4) sytuacji finansowej klienta.

6. Informacje dotyczące sytuacji finansowej klienta lub potencjalnego klienta muszą, stosownie do potrzeb, zawierać wskazanie źródła i wysokości stałych dochodów, posiadanych aktywów, w tym aktywów płynnych, inwestycji, nieruchomości oraz stałych zobowiązań finansowych.

7. Informacje dotyczące celów inwestycyjnych klienta lub potencjalnego klienta muszą, stosownie do potrzeb, zawierać informacje na temat długości okre-

su, w którym klient chciałby prowadzić inwestycje, jego preferencji co do poziomu ryzyka, profilu ryzyka oraz celu inwestycji.

8. Towarzystwo nie może zalecać klientowi świadczenia na jego rzecz usług, jeśli nie uzyska informacji dotyczących:

- 1) wiedzy i doświadczenia klienta lub potencjalnego klienta w dziedzinie inwestycji odpowiedniej do określonego rodzaju instrumentu finansowego lub usługi;
- 2) sytuacji finansowej klienta lub potencjalnego klienta;
- 3) celów inwestycyjnych klienta lub potencjalnego klienta.

9. Towarzystwo świadczące usługi może zalecać klientowi zmianę strategii inwestycyjnej wyłącznie po uprzednim uzyskaniu informacji dotyczących klienta i dokonaniu oceny zgodnie z ust. 1—8.

10. Towarzystwo nie może bezpośrednio lub pośrednio podejmować działań zachęcających klienta lub potencjalnego klienta do nieprzedstawiania informacji, o których mowa w ust. 5.

§ 14. 1. Towarzystwo, dokonując oceny, czy usługa jest odpowiednia dla danego klienta lub potencjalnego klienta, opiera się na informacjach przekazanych przez klienta lub potencjalnego klienta, o ile nie istnieją obiektywne podstawy dla uznania, że informacje te są nieaktualne, nierzetelne lub niepełne.

2. Towarzystwo, które, świadcząc na rzecz klienta usługi, korzysta z pośrednictwa firmy inwestycyjnej lub zagranicznej firmy inwestycyjnej, jak też banku prowadzącego działalność, o której mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, może dokonywać oceny, o której mowa w § 13, na podstawie informacji dotyczących klienta otrzymywanych od tej firmy lub banku oraz uznać za prawidłową ocenę dokonaną przez tę firmę lub bank.

3. Towarzystwo, które pośredniczy w świadczeniu usług przez firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną i przekazuje jej informacje dotyczące klienta lub potencjalnego klienta, zapewnia kompletność i rzetelność tych informacji oraz prawidłowość oceny dokonanej zgodnie z § 13.

§ 15. W celu wykonania obowiązku określonego w § 13 towarzystwo może wykorzystać informacje dotyczące klienta, które pozostają w jego posiadaniu, o ile informacje te są aktualne. W takim przypadku nie stosuje się § 13 ust. 1 w zakresie obowiązku zwrócenia się przez towarzystwo do klienta o przedstawienie informacji.

§ 16. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług towarzystwo informuje klienta, przy użyciu trwałego nośnika informacji, o istniejących konfliktach interesów związanych ze świadczeniem danej usługi na rzecz tego klienta, o ile organizacja oraz regulacje wewnętrzne towarzystwa nie zapewniają, że w przypadku powstania konfliktu interesów nie doj-

dzie do naruszenia interesu klienta. Informacja zawiera dane pozwalające klientowi, przy uwzględnieniu kategorii, do której należy, na podjęcie świadomej decyzji co do zawarcia umowy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, umowa o świadczenie danej usługi może zostać zawarta wyłącznie, jeżeli klient w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji potwierdzi otrzymanie informacji wskazanej w ust. 1 oraz wyraźnie potwierdzi wolę zawarcia umowy.

3. W przypadku powstania konfliktów interesów po zawarciu z klientem umowy o świadczenie usług:

- 1) ust. 1 stosuje się odpowiednio, z tym że towarzystwo jest zobowiązane poinformować klienta o konflikcie interesów niezwłocznie po jego stwierdzeniu;
- 2) ust. 2 stosuje się odpowiednio, z tym że towarzystwo powinno powstrzymać się od świadczenia usługi do czasu otrzymania wyraźnego oświadczenia klienta o kontynuacji lub rozwiązaniu umowy.

Rozdział 3

Świadczenie usług w zakresie zarządzania portfelami instrumentów finansowych

§ 17. 1. Towarzystwo, świadcząc usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych, ustala sposób oceny efektywności świadczonej usługi uwzględniający cele inwestycyjne klienta oraz rodzaje instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela, tak aby klient, na rzecz którego świadczona jest usługa, mógł ocenić wyniki osiągnięte przez towarzystwo w związku z jej świadczeniem.

2. Towarzystwo, o którym mowa w ust. 1, oprócz informacji wymaganych zgodnie z § 10 ust. 1 przekazuje klientowi detalicznemu oraz potencjalnemu klientowi detalicznemu informacje obejmujące:

- 1) wskazanie metod oraz częstotliwości wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelu klienta;
- 2) wskazanie szczegółowych zasad przekazywania zarządzania częścią lub całością portfela klienta;
- 3) wskazanie wszelkich obiektywnych wskaźników finansowych, do których porównywane będą wyniki portfela klienta;
- 4) wskazanie rodzajów instrumentów finansowych, które mogą wchodzić w skład portfela klienta, oraz rodzajów transakcji, które mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem tych instrumentów, w tym również wszelkich limitów;
- 5) określenie celów zarządzania, poziomu ryzyka związanego z uznaniowym charakterem decyzji podejmowanych w ramach zarządzania portfelem klienta oraz wszelkich ograniczeń swobody podejmowania tych decyzji.

§ 18. 1. Towarzystwo, świadczące usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych, przygotowuje i wdraża politykę działania w najlepiej pojętym

interesie klienta, uwzględniając cenę instrumentu finansowego, koszty związane z wykonaniem zlecenia, czas zawarcia transakcji, prawdopodobieństwo zawarcia transakcji oraz jej rozliczenia, wielkość zlecenia, jego charakter lub inne aspekty mające istotny wpływ na świadczoną usługę.

2. Towarzystwo ustala względną wagę, jaką przypisuje poszczególnym czynnikom, o których mowa w ust. 1, lub wdraża procedurę określającą sposób ustalania tej wagi.

3. Towarzystwo, ustalając względną wagę, bierze w szczególności pod uwagę:

- 1) kategorię, do której należy dany klient;
- 2) specyfikę składanego zlecenia;
- 3) cechy instrumentu finansowego będącego przedmiotem składanego zlecenia;
- 4) rodzaj i specyfikę możliwych miejsc wykonania.

4. W przypadku składanego zlecenia na rzecz klienta detalicznego najlepszy wynik określa się w ujęciu ogólnym przy uwzględnieniu ceny instrumentu finansowego i kosztów związanych z wykonaniem złożonego zlecenia obejmujących wszystkie koszty ponoszone przez klienta bezpośrednio w związku ze złożeniem danego zlecenia, w tym opłaty pobierane przez miejsce wykonania, opłaty z tytułu rozrachunku i rozliczenia transakcji oraz wszelkie inne opłaty związane z wykonaniem zlecenia.

§ 19. 1. Wdrożona przez towarzystwo polityka działania w najlepiej pojętym interesie klienta obejmuje, w odniesieniu do poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych, informacje o miejscach wykonania wykorzystywanych przez to towarzystwo oraz kryteria brane pod uwagę przez towarzystwo przy dokonywaniu wyboru miejsca wykonania. W polityce działania w najlepiej pojętym interesie klienta, towarzystwo wskazuje co najmniej miejsca wykonania, które według racjonalnej oceny, w sposób stały umożliwiają towarzystwu uzyskanie możliwie najlepszego wyniku dla klienta.

2. Obowiązek podejmowania wszelkich uzasadnionych działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta nie oznacza konieczności uwzględniania przez towarzystwo w swojej polityce działania w najlepiej pojętym interesie klienta wszystkich możliwych miejsc wykonania zleceń.

3. W celu dokonania wyboru miejsca wykonania, w przypadku gdy zgodnie z polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta towarzystwo dopuszcza istnienie więcej niż jednego miejsca wykonania, towarzystwo, w celu dokonania oceny i porównania wyników, jakie można uzyskać dla klienta w każdym z dopuszczonych miejsc wykonania, jest zobowiązane do wzięcia pod uwagę wysokości prowizji i kosztów ponoszonych przez towarzystwo w związku z wykorzystaniem poszczególnych miejsc wykonania.

4. Towarzystwo nie może ustalać i naliczać pobieranych od klienta opłat i prowizji w sposób dyskrymi-

nujący poszczególne miejsca wykonania, o ile różnice w sposobie naliczania i pobierania opłat i prowizji nie odzwierciedlają rzeczywistych rozbieżności w kosztach ponoszonych przez to towarzystwo, w związku z wykorzystaniem poszczególnych miejsc wykonania.

§ 20. 1. Towarzystwo, przed zawarciem z klientem detalicznym umowy o zarządzanie portfelami instrumentów finansowych, przekazuje klientowi detalicznemu, w celu uzyskania jego zgody na stosowanie polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta, informacje obejmujące:

- 1) opis względnej wagi, jaką towarzystwo przypisuje poszczególnym czynnikom, o których mowa w § 18 ust. 1, lub opis polityki, o której mowa w § 19 ust. 1;
- 2) listę miejsc wykonania, które towarzystwo uznaje za miejsca pozwalające mu w sposób stały wypełniać obowiązek, o którym mowa w § 18 ust. 1;
- 3) wyraźne i jednoznaczne ostrzeżenie, że szczegółowe określenie przez klienta warunków, na jakich nastąpić ma przekazanie zlecenia, może uniemożliwić towarzystwu podjęcie działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami.

2. Towarzystwo informuje klienta o istotnych zmianach w polityce działania w najlepiej pojętym interesie klienta, w terminie umożliwiającym mu wypowiedzenie umowy o świadczenie usługi w zakresie zarządzania portfelami finansowymi, z zachowaniem okresu wypowiedzenia.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, towarzystwo przekazuje klientowi przy użyciu trwałego nośnika informacji lub za pośrednictwem strony internetowej towarzystwa, niestanowiącej trwałego nośnika, o ile spełnione są warunki określone w § 7 ust. 2.

§ 21. 1. Towarzystwo jest zobowiązane do monitorowania skuteczności wdrożonych rozwiązań i stosowanej polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta, w celu odpowiedniego ich dostosowywania.

2. Towarzystwo, nie rzadziej niż raz na rok, dokonuje przeglądu polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta. Towarzystwo dokonuje przeglądu również w przypadku wystąpienia istotnej zmiany, która trwale wpływa na zdolność towarzystwa do dalszego uzyskiwania możliwie najlepszych wyników dla klienta, w miejscach wykonania ustalonych zgodnie z polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta.

3. Towarzystwo musi być w stanie udowodnić klientowi, na jego żądanie, że działało zgodnie z wdrożoną polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta.

§ 22. 1. Towarzystwo przekazuje klientowi, na trwałym nośniku informacji, okresowe raporty z wykonania umowy, chyba że sprawozdanie takie dostarcza klientowi inny uprawniony podmiot.

2. W przypadku klienta detalicznego okresowe raporty, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać w szczególności:

- 1) firmę towarzystwa;
- 2) nazwę lub oznaczenie rachunku, ewidencji lub rejestru, na którym przechowywane są aktywa klienta;
- 3) informacje o składzie portfela klienta i wycenie portfela klienta, w tym dane na temat każdego z instrumentów finansowych, wchodzących w skład portfela klienta, wartość rynkową poszczególnych instrumentów finansowych albo ich wartość godziwą, jeśli nie jest możliwe ustalenie wartości rynkowej, saldo środków pieniężnych na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz wyniki portfela w okresie, za który sporządzany jest raport;
- 4) wskazanie łącznej wysokości wszystkich opłat i prowizji pobranych w okresie, za który sporządzany jest raport, z podziałem na łączną wysokość opłat i prowizji pobranych z tytułu zarządzania portfelem klienta oraz łączną wysokość opłat i prowizji związanych z wykonywaniem zleceń w ramach zarządzania portfelem klienta, wraz z informacją, że na żądanie klienta możliwe jest przekazanie szczegółowego wykazu wszystkich opłat i prowizji pobranych w okresie, za który sporządzany jest raport;
- 5) porównanie wyników osiągniętych w okresie, za który sporządzany jest raport, z wynikami przyjętego w umowie z klientem obiektywnego wskaźnika finansowego;
- 6) wskazanie wysokości dywidend, odsetek oraz innych pożytków z aktywów wchodzących w skład portfela, które powiększyły wartość portfela klienta w danym okresie, za który sporządzany jest raport;
- 7) informacje, o których mowa w ust. 7 pkt 3—12, w odniesieniu do zleceń wykonywanych w danym okresie, za który sporządzany jest raport, w ramach zarządzania portfelem instrumentów finansowych, o ile klient nie zażądał informowania go o każdym wykonanym zleceniu na zasadach określonych w ust. 6.

3. Raporty, o których mowa w ust. 1, przekazywane są klientowi detalicznemu co najmniej raz na sześć miesięcy, z wyjątkiem sytuacji:

- 1) gdy klient zażądał przekazywania mu raportów co najmniej raz na 3 miesiące;
- 2) o której mowa w ust. 6 — w takim przypadku raporty przekazywane są co najmniej raz na 12 miesięcy;
- 3) gdy strategia inwestycyjna uzgodniona w umowie z klientem związana jest z wysokim ryzykiem inwestycyjnym — w takim przypadku raporty przekazywane są co najmniej raz na miesiąc.

4. Towarzystwo ma obowiązek poinformowania klienta detalicznego o możliwości zwrócenia się z żądaniem, o którym mowa w ust. 3 pkt 1.

5. Przepisu ust. 3 pkt 2 nie stosuje się w odniesieniu do transakcji dotyczących instrumentów finansowych wskazanych w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c—i ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

6. Towarzystwo, na żądanie klienta, informuje go o każdym wykonanym zleceniu w zakresie aktywów klienta wchodzących w skład portfela instrumentów finansowych, będącego przedmiotem zarządzania.

7. W przypadku klienta detalicznego, informacje, o których mowa w ust. 6, obejmują:

- 1) firmę towarzystwa przekazującego potwierdzenie;
- 2) nazwę, firmę, imię i nazwisko lub inne oznaczenie klienta;
- 3) datę i czas zawarcia transakcji;
- 4) rodzaj zlecenia;
- 5) identyfikator kupna/sprzedaży albo charakter zlecenia w przypadku zleceń innych niż kupno/sprzedaż;
- 6) oznaczenie miejsca wykonania zlecenia;
- 7) oznaczenie instrumentu finansowego;
- 8) liczbę instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia;
- 9) cenę, za jaką zostało wykonane zlecenie;
- 10) łączną wartość transakcji;
- 11) całkowitą wartość pobranych opłat i prowizji, jak również innych kosztów wykonania zlecenia, oraz, na żądanie klienta, zestawienie poszczególnych pozycji pobranych opłat i prowizji oraz innych kosztów wykonania zlecenia;
- 12) wskazanie obowiązków klienta związanych z rozliczeniem transakcji, w tym terminów, w których klient powinien dokonać płatności lub dostawy instrumentu finansowego oraz innych danych niezbędnych do wykonania tych obowiązków, o ile takie dane nie zostały wcześniej podane do wiadomości klienta;
- 13) w przypadku wykonania zlecenia w sposób określony w art. 73 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi — informację o takim sposobie wykonania zlecenia;
- 14) w przypadku wykonania zlecenia poprzez zawarcie transakcji, której drugą stroną był podmiot z grupy kapitałowej, do której należy towarzystwo, lub inny klient tego towarzystwa — informację o takim sposobie wykonania zlecenia, chyba że zlecenie zostało zrealizowane za pośrednictwem systemu obrotu, który umożliwia anonimowe zawieranie transakcji.

8. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 6, przekazywane są klientowi detalicznemu, towarzystwo przekazuje informacje, o których mowa w ust. 6, niezwłocznie po wykonaniu zlecenia na rzecz klienta, jednak nie później niż do końca dnia następującego po dniu, w którym wykonane zostało zlecenie,

a w przypadku gdy towarzystwo otrzymuje potwierdzenie wykonania zlecenia od podmiotu trzeciego, nie później niż do końca dnia następującego po dniu, w którym otrzymało potwierdzenie wykonania zlecenia przez podmiot trzeci.

9. Informacje, o których mowa w ust. 6, mogą być przekazywane w formie wystandaryzowanej, jeżeli forma ta jest czytelna i zrozumiała dla klienta. Sposób przekazania informacji określa umowa o świadczenie usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych.

10. W przypadku gdy zlecenie jest wykonywane w kilku transzach, informacje, o których mowa w ust. 7 pkt 9, mogą zawierać wskazanie:

- 1) cen, po jakich wykonane zostały poszczególne transze, albo
- 2) ceny średniej, po jakiej wykonane zostało zlecenie.

11. Przepisów ust. 7—9 nie stosuje się, gdy klient detaliczny otrzymuje informacje od podmiotu, który wykonuje zlecenie.

12. W przypadku gdy usługa zarządzania portfelem instrumentów finansowych świadczona jest na rzecz klienta detalicznego lub obejmuje niezabezpieczone pozycje otwarte w transakcji na instrumentach pochodnych, towarzystwo jest obowiązane informować klienta o spadku wartości portfela lub poniesionych stratach na instrumentach finansowych poniżej progu ustalonego w umowie z klientem, nie później niż do końca dnia, w którym ten spadek nastąpił, a jeżeli spadek nastąpił w dniu wolnym od pracy — do końca pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.

Rozdział 4

System nadzoru zgodności z prawem działalności towarzystwa

§ 23. 1. Towarzystwo jest obowiązane opracować i wdrożyć system nadzoru zgodności działalności z prawem, służący ujawnianiu i zapobieganiu naruszeniu przez towarzystwo obowiązków wynikających z przepisów prawa regulujących działalność towarzystwa. Zasady przyjętego przez towarzystwo nadzoru zgodności z prawem określa regulamin nadzoru zgodności z prawem.

2. Przyjęty przez towarzystwo system nadzoru zgodności działalności z prawem powinien zapewniać możliwość minimalizacji skutków ewentualnych naruszeń oraz możliwość skutecznego wykonywania przez Komisję przysługujących jej uprawnień z tytułu nadzoru nad towarzystwem.

3. Przyjęty przez towarzystwo system nadzoru zgodności działalności z prawem powinien uwzględniać rodzaj i zakres działalności prowadzonej przez towarzystwo.

§ 24. 1. Towarzystwo jest obowiązane wydzielić w swojej strukturze komórkę do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem oraz zapewnić tej komórce niezależność umożliwiającą prawidłowe wykony-

wanie jej obowiązków. W przypadku gdy uzasadnia to rodzaj i zakres działalności prowadzonej przez towarzystwo, czynności nadzoru zgodności działalności z prawem mogą być wykonywane w ramach stanowiska jednoosobowego. W takim przypadku do stanowiska nadzoru zgodności działalności z prawem stosuje się przepisy rozporządzenia dotyczące komórki do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem.

2. Do obowiązków komórki do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem należy:

- 1) badanie i regularna ocena adekwatności i skuteczności przyjętego systemu nadzoru zgodności działalności z prawem, jak również działań podejmowanych w celu wypełniania przez towarzystwo obowiązków wynikających z przepisów prawa regulujących wykonywanie usług przez towarzystwo;
- 2) doradztwo oraz bieżąca pomoc osobom obowiązany, wykonującym czynności w ramach prowadzonej przez towarzystwo działalności, w wypełnianiu przez nich obowiązków zgodnie z przepisami prawa.

3. W celu umożliwienia wykonywania przez komórkę do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem jej obowiązków w sposób należyty i niezależny, towarzystwo jest obowiązane zapewnić, aby:

- 1) osoby wykonujące zadania z zakresu nadzoru zgodności działalności z prawem:
  - a) dysponowały stosownymi uprawnieniami, środkami, kwalifikacjami i dostępem do wszelkich niezbędnych informacji,
  - b) były odpowiedzialne za raportowanie w zakresie dotyczącym funkcjonowania systemu nadzoru wewnętrznego,
  - c) nie brały udziału w wykonywaniu czynności z zakresu działalności, która jest przedmiotem sprawowanego przez nie nadzoru wewnętrznego;
- 2) sposób wynagradzania osób, o których mowa w pkt 1, nie wpływał na ich obiektywizm.

4. Przepisów ust. 3 pkt 1 lit. c oraz pkt 2 nie stosuje się do towarzystw prowadzących działalność, której zakres i rodzaj uzasadnia odstępianie od tych wymogów, pod warunkiem że towarzystwo jest w stanie zapewnić należyte wykonywanie nadzoru zgodności działalności z prawem.

§ 25. 1. Osoba wykonująca czynności nadzoru zgodności działalności z prawem — w przypadku stanowiska jednoosobowego albo osoba kierująca komórką do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem niebędąca członkiem zarządu, podlega bezpośrednio prezesowi zarządu towarzystwa, a w przypadku gdy prezes nie został powołany — zarządowi towarzystwa.

2. Osoba wykonująca czynności nadzoru zgodności działalności z prawem, nie rzadziej niż raz do roku, sporządza pisemny raport z funkcjonowania systemu nadzoru zgodności działalności z prawem. Raport powinien w szczególności zawierać wskazanie środków podejmowanych w przypadkach niezgodności z przepisami prawa.

3. Osoba wykonująca czynności nadzoru zgodności działalności z prawem przekazuje raport, o którym mowa w ust. 2, zarządowi towarzystwa.

4. Osoba wykonująca czynności nadzoru zgodności działalności z prawem przekazuje radzie nadzorczej regularnie, pisemne sprawozdania z funkcjonowania systemu nadzoru wewnętrznego, zawierające w szczególności wskazanie środków podejmowanych w przypadkach niezgodności z przepisami. Terminy przekazywania sprawozdań oraz okresy sprawozdawcze określa regulamin nadzoru zgodności z prawem, o którym mowa w § 23 ust. 1.

§ 26. O ile uzasadnia to rozmiar prowadzonej działalności w zakresie doradztwa inwestycyjnego lub zarządzania portfelami instrumentów finansowych, system nadzoru zgodności działalności z prawem może funkcjonować w ramach systemu kontroli wewnętrznej, o którym mowa w art. 48 ustawy.

Rozdział 5

System zarządzania ryzykiem

§ 27. 1. Towarzystwo opracowuje i wdraża system zarządzania ryzykiem związanym z prowadzoną przez towarzystwo działalnością, w szczególności poprzez ustanowienie i wdrożenie regulaminu zarządzania ryzykiem.

2. Regulamin zarządzania ryzykiem określa w szczególności:

- 1) zasady rozpoznawania ryzyka związanego z działalnością towarzystwa i stosowanymi przez nie systemami i procesami;
- 2) poziom ryzyka akceptowany przez towarzystwo;
- 3) zasady skutecznego i adekwatnego zarządzania ryzykiem w towarzystwie, z uwzględnieniem akceptowanego przez towarzystwo poziomu ryzyka;
- 4) metody raportowania;
- 5) kontrole przestrzegania postanowień regulaminu zarządzania ryzykiem oraz zasady oceny efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

3. Towarzystwo jest obowiązane regularnie badać skuteczność i adekwatność postanowień regulaminu zarządzania ryzykiem, aktualizować postanowienia regulaminu i kontrolować ich przestrzeganie w towarzystwie.

4. W przypadku gdy uzasadnia to rozmiar lub rodzaj działalności prowadzonej przez towarzystwo, wyodrębnia ono w swojej strukturze organizacyjnej jednostkę, do której zadań należy:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem związanym z działalnością prowadzoną przez towarzystwo oraz systemami i procesami stosowanymi przez nie w prowadzonej działalności;
- 2) przekazywanie zarządowi towarzystwa, nie rzadziej niż raz na rok, regularnych pisemnych raportów z funkcjonowania systemu, o którym mowa w ust. 1, zawierającego w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach zarządzania ryzykiem.

§ 28. 1. Towarzystwo stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i poziomu złożoności ryzyka.

2. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności towarzystwa.

3. Stosowane przez towarzystwo metody pomiaru ryzyka uwzględniają aktualnie prowadzoną oraz planowaną działalność towarzystwa.

§ 29. Monitorowanie ryzyka stanowi część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem i sprawozdawania o ryzyku w działalności towarzystwa.

Rozdział 6

System audytu wewnętrznego

§ 30. 1. Towarzystwo opracowuje i wdraża system audytu wewnętrznego związanego z działalnością prowadzoną przez towarzystwo.

2. W ramach systemu audytu wewnętrznego towarzystwo jest obowiązane regularnie weryfikować stosowane systemy oraz wdrożone regulaminy i procedury wewnętrzne pod kątem ich prawidłowości i skuteczności w wypełnianiu przez towarzystwo obowiązków wynikających z przepisów prawa oraz podejmować działania mające na celu eliminację wszelkich nieprawidłowości.

3. W przypadku gdy uzasadnia to rozmiar i rodzaj prowadzonej działalności, towarzystwo jest obowiązane utworzyć, w swojej wewnętrznej strukturze organizacyjnej, odrębną i niezależną komórkę audytu wewnętrznego.

4. Do zadań komórki audytu wewnętrznego należy bieżące badanie i ocenianie prawidłowości i skuteczności systemów i procedur wewnętrznych stosowanych przez towarzystwo w prowadzonej działalności, w tym w szczególności systemu kontroli wewnętrznej, polegające na:

- 1) opracowywaniu i wykonywaniu planu audytu wewnętrznego;
- 2) wydawaniu zaleceń wynikających z czynności podejmowanych w ramach wykonywania planu audytu wewnętrznego;
- 3) ocenianiu wykonania zaleceń, o których mowa w pkt 2, oraz
- 4) sporządzaniu, nie rzadziej niż raz na rok, pisemnych raportów z wykonywania przez komórkę audytu wewnętrznego powierzonych jej zadań, zawierającego w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach wykonywania planu audytu wewnętrznego.

5. Raport, o którym mowa w ust. 4 pkt 4, przekazywany jest zarządowi towarzystwa.

6. Rada nadzorcza otrzymuje regularnie, pisemne sprawozdania dotyczące wykonywania zadań powierzonych komórce audytu wewnętrznego, zawierające w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach wykonywania planu audytu wewnętrznego.

Rozdział 7

Warunki techniczne i organizacyjne prowadzenia działalności

§ 31. 1. Pomieszczenia, w których towarzystwo prowadzi działalność, powinny być zabezpieczone przed niekontrolowanym dostępem osób nieuprawnionych.

2. Pomieszczenia, w których jest prowadzona obsługa klientów towarzystwa, powinny być wydzielone w sposób uniemożliwiający klientom oraz innym osobom nieuprawnionym niekontrolowany dostęp do pozostałych pomieszczeń towarzystwa.

3. Sposób organizacji towarzystwa powinien gwarantować bezpieczeństwo obsługi klientów oraz przechowywanych dokumentów i danych.

§ 32. 1. Systemy informatyczne towarzystwa powinny być zabezpieczone w taki sposób, aby uniemożliwić nieuprawniony dostęp do danych przetwarzanych przez te systemy.

2. Towarzystwo jest obowiązane wprowadzić zabezpieczenia urządzeń uniemożliwiające nieuprawniony dostęp do systemów informatycznych i przetwarzania danych. Towarzystwo jest obowiązane opracować i wdrożyć wewnętrzne procedury regulujące dostęp do systemów informatycznych towarzystwa oraz kontrolę tego dostępu, zapewniające możliwość jego odtworzenia wraz z historią modyfikacji i przetwarzania danych.

3. Urządzenia i systemy informatyczne towarzystwa powinny być zabezpieczone przed utratą danych spowodowaną awarią zasilania, innymi awariami lub

zakłóceniami oraz innymi zdarzeniami losowymi. W celu zapewnienia ciągłości obsługi i pracy systemów informatycznych towarzystwo jest obowiązane, przynajmniej raz dziennie, tworzyć kopię bazy danych lub stosować inne środki techniczne umożliwiające odtworzenie danych oraz podjęcie pracy systemów informatycznych w sytuacji awarii lub utraty części lub całości danych w podstawowych bazach danych. Kopie bazy danych przechowywane są w budynku, w którym nie znajdują się systemy informatyczne przetwarzające dane.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 33. 1. Towarzystwa świadczące usługi przed dniem wejścia w życie rozporządzenia są obowiązane dostosować prowadzoną działalność do wymogów określonych w rozporządzeniu, w terminie 3 miesięcy od dnia jego wejścia w życie.

2. Towarzystwa, o których mowa w ust. 1, są obowiązane powiadomić klientów, na rzecz których świadczą usługi na podstawie umów zawartych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, o zaliczeniu ich odpowiednio do kategorii klientów detalicznych albo klientów profesjonalnych, o konsekwencjach tego zaliczenia oraz o możliwości wystąpienia z żądaniem, o którym mowa w § 3 ust. 1 lub § 5 ust. 1, w terminie określonym w ust. 1. Informacje przekazywane są przy użyciu trwałego nośnika informacji.

§ 34. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *E. Suchocka-Roguska*